

ZESTAWIENIE OPINII PARTNERÓW SPOŁECZNYCH ORAZ INNYCH PODMIOTÓW
do projektu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie zagrożeń naturalnych w zakładach górniczych (projekt z dnia 25 lipca 2011 r.)

Lp.	Jednostka redakcyjna	Podmiot zajmujący stanowisko	Treść stanowiska	Stanowisko projektodawcy
1.	stanowisko ogólne	Sekcja Krajowa Górnictwa Węgla Kamiennego NSZZ „Solidarność”	Wobec niejasności, które nasuwają się po przeanalizowaniu projektu Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie zagrożeń naturalnych w zakładach górniczych Sekcja Krajowa Górnictwa Węgla Kamiennego NSZZ „Solidarność” zwraca się z prośbą o wyjaśnienie kwestii dotyczących przeniesienia obowiązku dokonywania zaliczeń zagrożeń do odpowiednich stopni, kategorii, klas z Dyrektora OUG na Kierownika Ruchu Zakładu.	Celem regulacji zamieszczonej w ustawie było zarówno odbiurokratyzowanie działalności gospodarczej, jak i zapewnienie możliwości szybszej formalnej reakcji na stwierdzone zmiany stanu faktycznego istniejącego w konkretnym złożu, pokładzie, wyrobisku oraz innej przestrzeni w zakładzie górniczym. W aktualnym stanie prawnym część zagrożeń istniejących np. w podziemnych zakładach górniczych także podlega trybowi realizowanemu wyłącznie przez kierownika ruchu zakładu górniczego. Organy nadzoru górniczego nie zostały pozbawione możliwości skontrolowania prawidłowości rozstrzygnięć kierownika ruchu zakładu górniczego.
2.	stanowisko ogólne	Górnicza Izba Przemysłowo-Handlowa	Zasadnym wydaje się zachowanie § 2, usuniętego w przedłożonym projekcie rozporządzenia, zawierającego definicje pozwalające w sposób szybki i jednoznaczny interpretować zapisy rozporządzenia. Zasadnym wydaje się też dodatkowe rozszerzenie listy definicji.	Propozycja nieuwzględniona Proponowana w projekcie formuła jest bardziej czytelna; pojęcia są wyjaśniane w poszczególnych rozdziałach, stanowiących <i>sui generis</i> odrębne regulacje.
3.	stanowisko ogólne	Górnicza Izba Przemysłowo-Handlowa	Projekt rozporządzenia pomija zagrożenie działaniem pyłów szkodliwych dla zdrowia. Zagrożenie to, pomimo postępu techniki w jego zwalczaniu, jest nadal istotnym zagrożeniem. W świetle powyższego, uzasadnionym wydaje się jego wprowadzenie do katalogu zagrożeń naturalnych, tym bardziej, że w rozporządzeniu w sprawie planów ruchu, w punkcie 25 „Czynniki szkodliwe dla środowiska” ujmuje również zapylenie.	Propozycja nieuwzględniona Celem rozporządzenia jest wykonanie delegacji, która nie przewiduje dokonania klasyfikacji tego zagrożenia. Ponadto obowiązujące oraz projektowane przepisy dotyczące prowadzenia ruchu podziemnych zakładów górniczych nie przewidują i nie będą przewidywać odrębnych wymagań dotyczących prowadzenia robót w warunkach zagrożenia klasy A lub B. Wymagania te są i będą identyczne.
4.	stanowisko ogólne	Sekcja Krajowa Górnictwa Węgla Kamiennego NSZZ „Solidarność”	Wobec niejasności, które nasuwają się po przeanalizowaniu projektu Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie zagrożeń naturalnych w zakładach górniczych Sekcja Krajowa Górnictwa Węgla Kamiennego NSZZ „Solidar-	Celem rozporządzenia jest wykonanie delegacji, która nie przewiduje dokonania klasyfikacji tego zagrożenia. Ponadto obowiązujące oraz projekto-

			ność” zwraca się z prośbą o wyjaśnienie kwestii dotyczących braku rozdziału dotyczącego zagrożenia działaniem pyłów szkodliwych dla zdrowia w podziemnych zakładach górniczych (Rozdział 9 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 14 czerwca 2002 r.).	wane przepisy dotyczące prowadzenia ruchu podziemnych zakładów górniczych nie przewidują i nie będą przewidywać odrębnych wymagań dotyczących prowadzenia robót w warunkach zagrożenia klasy A lub B. Wymagania te są i będą identyczne.
5.	rozdział 2	Związek Pracodawców Górnictwa Węgla Kamiennego (Kompania Węglowa S.A.)	Po zapoznaniu się z projektem „Rozporządzenia ...” należy stwierdzić, że brak jest jednoznacznych kryteriów, na jakiej podstawie można uznać pokład jako niezagrożony tapaniami.	Celem projektu jest m.in. określenie kryteriów oceny zagrożeń naturalnych, w tym przesłanek powstania konkretnego zagrożenia w danej przestrzeni. Brak jest upoważnienia ustawowego do regulowania przesłanek uznania przestrzeni za niezagrożoną konkretnym zagrożeniem naturalnym.
6.	§ 4 ust. 2-4	Forum Przemysłu Wydobywczego (Związek Pracodawców Polska Miedź) / Związek Pracodawców Polska Miedź	<p>2. Do I stopnia zagrożenia tapaniami zalicza się złoża lub ich części zbudowane ze skał skłonnych do tapani, przy uwzględnieniu klas stropu i klas spągu określonych w opinii rzeczoznawcy jeżeli w okresie ich nieprzerwanej eksploatacji w niezmiennych warunkach geologiczno-górnicznych nie zaistniało tąpnięcie lub zaistniał wstrząs górotworu o energii nie większej niż 1×10^7 J, zlokalizowany w odległości do 400 m od rozpatrywanej części złoża.</p> <p>3. Do II stopnia zagrożenia tapaniami zalicza się złoża lub ich części zbudowane ze skał skłonnych do tapani, przy uwzględnieniu klas stropu i klas spągu określonych w opinii rzeczoznawcy jeżeli w okresie ostatnich 2 lat ich nieprzerwanej eksploatacji w niezmiennych warunkach geologiczno-górnicznych zaistniało tąpnięcie lub zaistniał wstrząs górotworu o energii większej niż 1×10^7 J, zlokalizowany w odległości do 400 m od rozpatrywanej części złoża.</p> <p>4. Skałami skłonnymi do tapani, o których mowa w ust. 2 i 3, są skały, w których jest możliwe kumulowanie się energii i jej nagłe wyładowanie w momencie zmiany lub zniszczenia ich struktury.</p> <p>W § 4 ust. 2 i 3 w odniesieniu do tąpnięć i wstrząsów górotworu, zastosowano określenie „(...) zlokalizowany w rejonie frontu rozcinki lub w odległości do 400 m przed tym frontem”. Zachowanie tego sformułowania prowadzi do niejednoznacznej jego interpretacji. Jeśli sformułowanie „w rejonie frontu rozcinki” dotyczy wyłącznie strefy roboczej frontu, to czy to oznacza, że zroby nie są zaliczane do żadnego stopnia zagrożenia? Jeżeli dotyczy również zrobów własnych to czy wstrząsy występujące w starych zrobach pola przylegającego również należy uwzględniać przy zaliczaniu do odpowiedniego stopnia? Ponadto wg obecnej redakcji <u>odległość 400 m dotyczy wyłącznie obszaru przed frontem!</u> Oznacza to, że możliwa jest interpretacja, że pole prowadzone w kierunku starych zrobów, gdzie wystąpił wstrząs klasy E7 jest</p>	<p>Propozycja uwzględniona, z modyfikacją</p> <p>Do celów zaliczenia części złoża do odpowiedniego stopnia zagrożenia tapaniami istotne znaczenie ma obszar wyznaczony w każdym kierunku od frontu rozcinki, a nie tylko obszar znajdujący się przed jej frontem (użyto formuły: „zlokalizowany w rejonie frontu rozcinki lub w odległości do 400 m od tego frontu”).</p>

			w II stopniu zagrożenia tapaniami a prowadzone od tych zrobów lub wzdłuż nich, powinno być zaliczone do I stopnia. Zmiany mają na celu ujednoczenie zapisów.	
7.	§ 5	Forum Przemysłu Wydobywczego (Związek Pracodawców Polska Miedź) / Związek Pracodawców Polska Miedź	<p>Dokumentacja, na podstawie której dokonuje się zaliczenia przestrzeni, o których mowa w § 3 ust. 1 albo § 4 ust. 1, do odpowiedniego stopnia zagrożenia tapaniami, zawiera:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) opis budowy geologicznej przestrzeni, o których mowa w § 3 ust. 1 albo § 4 ust. 1; 2) profile geologiczne pokładu lub złoża oraz skał je otaczających, przedstawiające sytuację geologiczną do odległości nie mniejszej niż 160 m powyżej stropu i 60 m poniżej spągu; 3) opis czynników wpływających na powstanie zagrożenia tapaniami; 4) propozycje zaliczenia przestrzeni, o których mowa w § 3 ust. 1 albo § 4 ust. 1, do odpowiedniego stopnia zagrożenia tapaniami, z uzasadnieniem; 5) wyniki przeprowadzonych badań oraz opinie rzeczoznawcy, jeżeli dokonuje się zaliczenia, o którym mowa w § 3 ust. 2 albo § 4 ust. 2; 6) w przypadku podziemnych zakładów górniczych wydobywających węgiel kamienny — mapy pokładów, w skali nie mniejszej niż 1:2 000, z naniesionymi krawędziami i resztkami pokładów sąsiednich do odległości stwierdzonego wpływu opisanych czynników na powstanie zagrożenia tapaniami, jednak nie mniejszej niż 160 m powyżej stropu i 60 m poniżej spągu, oraz naniesionymi propozycjami granic poszczególnych stopni zagrożenia tapaniami; 7) w przypadku podziemnych zakładów górniczych wydobywających rudy miedzi — mapy wyrobisk, w skali nie mniejszej niż 1:5 000, z naniesionymi propozycjami granic poszczególnych stopni zagrożenia tapaniami oraz uwidocznionymi zaszczościami eksploatacyjnymi do odległości nie mniejszej niż 400 m od naniesionych propozycji granic poszczególnych stopni zagrożenia tapaniami. <p>Zmiana dotyczy przywrócenia możliwości zmniejszenia wymogów dokumentacyjnych przy zaliczeniu na najwyższy II stopień zagrożenia tapaniami w kopalniach miedzi tak jak to ma miejsce w przypadku kopalń węgla.</p>	<p>Propozycja uwzględniona, z modyfikacją</p> <p>Utrzymano bowiem każdorazowo opinię rzeczoznawcy określającą klasy stropu i klasy spągu przy zaliczeniu do poszczególnych stopni zagrożenia tapaniami w podziemnych zakładach górniczych wydobywających rudy miedzi. Opinia dotycząca tego zagadnienia jest wymagana także w aktualnym stanie prawnym.</p>
8.	§ 11 ust. 1 i 2	Forum Przemysłu Wydobywczego (Związek Pracodawców Polska Miedź) / Związek Pracodawców Polska Miedź	<ol style="list-style-type: none"> 1. W podziemnych zakładach górniczych wydobywających rudy metali nieżelaznych zaliczeniu do jednej z dwóch kategorii zagrożenia metanowego podlegają udostępnione złoża lub ich części. 2. Udostępnione złoża rud metali nieżelaznych lub ich części zalicza się do: <ol style="list-style-type: none"> 1) I kategorii zagrożenia metanowego, jeżeli stwierdzono w próbach powie- 	<p>Propozycja uwzględniona, z modyfikacją</p> <p>Zmiana wartości liczbowej przy utrzymaniu formuły w ust. 2 pkt 1, zastosowanej także w § 10 ust. 2 pkt 1 lit. a (brak jest konieczności oceny zagrożenia metanowego jedynie na podstawie</p>

			<p>trza, pobranych do analizy laboratoryjnej, metan o zawartości powyżej 0,5%,</p> <p>2) II kategorii zagrożenia metanowego, jeżeli istnieje możliwość wzmożonego wydzielania lub nagłego wypływu metanu z górotworu lub z wody dopływającej do wyrobisk.</p> <p>Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 1 kwietnia 2003 r. (Dz. U. z dnia 29 kwietnia 2003 r.) w sprawie przechowywania i używania środków strzałowych i sprzętu strzałowego w zakładach górniczych, obecnie używanie w zakładach górniczych rud w/w środki mogą być wykorzystywane przy maksymalnej dopuszczalnej zawartości metanu w wyrobiskach wynoszącej 0,5%.</p> <p>Wszystkie urządzenia energomaszynowe stosowane w zakładach górniczych rud miedzi spełniają wymogi pracy w stopniu niebezpieczeństwa „a” zagrożenia wybuchu metanu tj. zawartości $CH_4 \leq 0,5\%$.</p>	analizy laboratoryjnej prób powietrza).
9.	rozdział 6	Górnicza Izba Przemysłowo-Handlowa	<p>Proponowane wprowadzenie dodatkowego zagrożenia naturalnego klimatycznego w przedstawionej treści rozporządzenia, bazującego na wartości temperatury zastępczej klimatu, nie koresponduje z Rozdziałem 4. Klimatyzacja rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy, prowadzenia ruchu oraz specjalistycznego zabezpieczenia przeciwpożarowego w podziemnych zakładach górniczych z dnia 28 czerwca 2002 r. Wymienione akty prawne nakazują wykonywanie w jednym typie zagrożenia dwóch rodzajów pomiarów i odrębnych dokumentacji. Wydaje się zasadnym dążenie do uproszczenia zagadnienia zagrożenia klimatycznego przy wprowadzaniu nowych aktów prawnych poprzez bazowanie na dotychczas stosowanych parametrach pomiarowych.</p>	<p>Propozycja uwzględniona</p> <p>W trakcie prac nad projektami wszystkich rozporządzeń do nowej ustawy, skierowanych wraz z nią do Sejmu RP, zapewniono spójność pomiędzy opiniowanym projektem a projektem rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie prowadzenia ruchu podziemnych zakładów górniczych, w którym umieszczono rozdział dotyczący zagrożenia klimatycznego. W związku z tym w przepisach końcowych projektu przewidziano, że przepisy rozdziału 6 znajdą zastosowanie od dnia wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 120 ust. 1 nowej ustawy, dotyczących podziemnych zakładów górniczych.</p>
10.	rozdział 6	Sekcja Krajowa Górnictwa Węgla Kamiennego NSZZ „Solidarność”	<p>Wobec niejasności, które nasuwają się po przeanalizowaniu projektu Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie zagrożeń naturalnych w zakładach górniczych Sekcja Krajowa Górnictwa Węgla Kamiennego NSZZ „Solidarność” zwraca się z prośbą o wyjaśnienie kwestii dotyczących informacji na podstawie, jakich badań czy opinii został utworzony wzór na obliczanie tzw. temperatury zastępczej i inne założenia rozdziału 6 Zagrożenie Klimatyczne.</p>	<p>Wzór na obliczanie temperatury zastępczej jest ujęty w Polskiej Normie numer PN-G-03100 ustanowionej 20 marca 1997 r. Powstał on w wyniku przekształcenia wzoru do obliczenia wskaźnika WBGT po wykonaniu, w latach osiemdziesiątych ubiegłego wieku, pomiarów i badań w kopalniach wydobywających rudy miedzi. Od szeregu lat jest on stosowany w kopalniach KGHM Polska Miedź S.A., a górnicy tego przedsiębiorcy są objęci badaniami prowadzonymi przez Akademię Medyczną we Wrocławiu.</p>

				<p>Prezes Wyższego Urzędu Górniczego powołał w 2005 r. 17-osobowy zespół w celu opracowania propozycji zmian przepisów w zakresie zagrożenia klimatycznego. W skład zespołu wchodził przedstawiciele: Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, Politechniki Śląskiej w Gliwicach, Głównego Instytutu Górnictwa w Katowicach, CBPM „CUPRUM” Sp. z o.o. we Wrocławiu, Centralnego Instytutu Ochrony Pracy w Łodzi, Centralnego Instytutu Ochrony Pracy w Warszawie, Akademii Medycznej we Wrocławiu, Jastrzębskiej Spółki Węglowej S.A. w Jastrzębiu Zdroju, Kompanii Węglowej S.A. w Katowicach, Katowickiego Holdingu Węglowego S.A. w Katowicach, KGHM Polska Miedź S.A. w Lubinie, Ministerstwa Gospodarki i Pracy w Warszawie oraz Wyższego Urzędu Górniczego.</p> <p>Zespół, po dokonaniu analizy obowiązujących przepisów i stosowanych na świecie mierników zagrożenia klimatycznego, zaproponował między innymi, aby klasyfikować zagrożenie klimatyczne w podziemnych zakładach górniczych na podstawie temperatury zastępczej klimatu. Ustalono trzy stopnie tego zagrożenia, przyjmując granice określone w projekcie.</p>
11.	rozdział 7	Górnicza Izba Przemysłowo-Handlowa	<p>W porównaniu z innymi rodzajami zagrożeń naturalnych opisanymi w powyższym projekcie rozporządzenia, zagrożenie wodne jest zdefiniowane w sposób najbardziej opisowy, bez podanych wielkości spodziewanych dopływów, odległości pomiędzy planowanymi wyrobiskami a źródłami zagrożeń, rozróżnienia rodzajów wyrobisk (korytarzowe, eksploatacyjne). Taki sposób zapisu prowadzi do różnej interpretacji przepisów przez geologów i osoby kontrolujące. Proponujemy uzupełnienie rozporządzenia o powyższe wielkości.</p>	<p>Propozycja nieuwzględniona</p> <p>Zagrożenie wodne ma swoją specyfikę, która nie pozwala na przyjęcie „sztywnych” liczbowych kryteriów. Z tego powodu wartości elementów podanych w opinii mogą w przypadku jednego odkrywkowego zakładu górniczego stwarzać zagrożenie, a w przypadku innego jeszcze nie. Wiele zależy także od budowy geologicznej. Rozstrzygającym kryterium nie jest zwiększony lub niekontrolowany dopływ albo możliwość wdarcia się np. wody do wyrobisk, ale stworzenie przez ten stan faktyczny niebezpieczeństwa dla pracowników lub ruchu zakładu górniczego.</p>
12.	§ 27 § 31 ust. 2 pkt 1	Stowarzyszenie Kopalń Odkrywkowych	<p>Proponujemy nadać nową treść w brzmieniu: „§ 27. Zagrożenie wodne powstaje, jeżeli istnieje możliwość zwiększonego</p>	<p>Propozycja nieuwzględniona</p> <p>Konieczne jest każdorazowe badanie stanu fak-</p>

	§ 31 ust. 3 pkt 1	<p>lub niekontrolowanego dopływu albo możliwość wdarcia się: wody <u>niepochodzącej z opadów</u>, solanki, ługów lub wody z luźnym materiałem, do wyrobisk, stwarzające niebezpieczeństwo dla pracowników lub ruchu zakładu górniczego.”</p> <p>W § 31 w ust. 2 proponujemy wykreślić w całości pkt 1.</p> <p>W § 31 w ust. 3 proponujemy wykreślić w całości pkt 1.</p> <p>Uzasadnienie:</p> <p>Projekt rozporządzenia zawiera regulacje dot. zagrożeń naturalnych. W kopalniach podziemnych zagrożenie wodne stanowi bardzo ważki problem. Również w przypadku kopalń odkrywkowych sąsiedztwo cieków stanowić może potencjalne zagrożenie dla wyrobiska, czego dowodem może być zalanie wyrobiska Kopalni Węgla Brunatnego Turów.</p> <p>Jednakże w przypadku górnictwa odkrywkowego zagrożenie związane z opadami nie występuje. Należy bowiem odróżnić zagrożenie związane z podniesieniem się poziomu wód w ciekach związanego z gwałtownymi lub długotrwałymi opadami – od zagrożenia opadami. W pierwszym bowiem przypadku nie opady stanowią zagrożenie, lecz sąsiedztwo rzek (innych cieków), co uregulowane jest w § 31 ust. 2 pkt 2. Zagrożenie opadami normuje natomiast § 31 ust 2 pkt 1. Jest on – jak również § 31 ust. 3 pkt 1 – w naszej ocenie zbędny, ponieważ gwałtowne lub długotrwałe opady deszczu nie są w stanie doprowadzić do zalania częściowego lub całkowitego wyrobiska w takim tempie, by niemożliwym okazało się podjęcie działań zapobiegawczych czy ratunkowych, polegających na usunięciu z wyrobiska nadmiaru wody lub ewakuacji ludzi i sprzętu. Założenia dotyczące warunków pracy w zakładach odkrywkowych uwzględniają możliwość wystąpienia gwałtownych zjawisk pogodowych, w tym opadów atmosferycznych (nie tylko deszczu, ale i śniegu czy gradu), burz, wichur i in. Wyrobisk takich nie zabezpiecza się zaszeniami czy ekranami uniemożliwiającymi przedostawanie się do spągu wyrobisk wody opadowej. Jednakże zarówno projekt zakładu, jak i zasady ruchu zakładu górniczego – są opracowywane z uwzględnieniem tego typu zjawisk. W przypadku wystąpienia niesprzyjających warunków, przewiduje się w zakładach systemy odwadniające, jednakże są one wykorzystywane do usuwania poza wyrobisko wód z wysięków, bowiem nie występują potrzeby użycia ich do wód opadowych.</p> <p>Jak wskazano wyżej, zupełnie inną rzeczą jest zagrożenie ze strony wezbranych cieków, bowiem gwałtowność przerwania wałów, filarów ochronnych lub innych zabezpieczeń – choć należy do rzadkości – to jednak winna być brana pod uwagę jako źródło zagrożenia.</p> <p>Pozostawienie komentowanej regulacji w mocy oznaczałoby <i>de facto</i> objęcie co najmniej I stopniem zagrożenia każdego zakładu górniczego, bowiem</p>	<p>tycznego pod kątem możliwości wystąpienia zagrożenia wodnego. Woda opadowa również może powodować zagrożenie, stwarzające niebezpieczeństwo dla pracowników lub ruchu zakładu górniczego. Rozwiązania przywołujące możliwość zaistnienia gwałtownych opadów atmosferycznych (§ 31 ust. 2 pkt 1 oraz § 31 ust. 3 pkt 1) należy „czytać” łącznie z § 27. Nie każdy bowiem taki opad może stworzyć wspomniane niebezpieczeństwo, a tylko takie powiązanie ma znaczenie prawne.</p>
--	-------------------	--	--

			<p>w każdym zakładzie górnictwa odkrywkowego prędzej lub później wystąpi „zwiększony lub niekontrolowany dopływ albo możliwość wdarcia się wody” opadowej. Brak kwantyfikowalności użytych sformułowań („zwiększony dopływ”, „częściowe zatopienie”) będzie rodził bardzo duże problemy w praktyce – określenie, czy przesłanki te zachodzą, może być przedmiotem szeregu sporów. Dotychczasowe brzmienie ww. regulacji powodowałoby konieczność stworzenia dla każdego zakładu górniczego dokumentacji, o której mowa w § 33, co wiązać się będzie z dodatkowymi – naszym zdaniem niepotrzebnymi – kosztami, co uderzy w ekonomikę małych zakładów górnictwa odkrywkowego.</p>	
13.	rozdział 8	Związek Pracodawców Porozumienie Producentów Węgla Brunatnego	<p>Wątpliwości budzi potrzeba wprowadzenia stopni zagrożeń osuwiskowych w odkrywkowych zakładach górniczych. Wiadomo, że zagrożenia osuwiskowe skarp lub zboczy odkrywek związane są nie tylko z czynnikami takimi, jak wymienione w § 35 ust 3 projektu Rozporządzenia, ale zagrożenia te w równym stopniu związane są z geometrią skarp i zboczy (wysokość skarp, kąt nachylenia), a nawet z technologią urabiania. Zagrożenia osuwiskowe związane są ze splotem wielu czynników nie tylko geometrycznych i eksploatacyjnych, ale również geologicznych, przy czym czynniki geologiczne są trudno mierzalne i mają charakter głównie jakościowy. Nie pozwala to na sztywne określenie stopnia zagrożenia osuwiskowego. Wydaje się, że rozpatrywanie stopni zagrożeń osuwiskowych bez brania pod uwagę czynników poza geologicznych jest niewłaściwe, np. ustalanie stopnia zagrożenia osuwiskowego złoża bez brania pod uwagę geometrii i układu projektowanych skarp jest według mnie bezcelowe.</p> <p>Ponadto nie wiadomo, z jakimi rygorami eksploatacji wiązałyby się poszczególne stopnie zagrożeń osuwiskowych. Bez ustalenia odmiennych rygorów eksploatacji dla różnych stopni zagrożeń, ich wydzielanie byłoby niecelowe. Istniejący w aktualnym stanie prawnym obowiązek sporządzania tak zwanej „opinii służby mierniczo-geologicznej w sprawie stateczności skarp i zboczy” jest rozwiązaniem lepszym, ponieważ rozpatruje zagrożenia osuwiskowe w powiązaniu z technologią urabiania (wysokość skarp, kąt nachylenia, rodzaj maszyny urabiającej). Tylko takie podejście gwarantuje bezpieczeństwo eksploatacji.</p>	<p>Propozycja częściowo uwzględniona</p> <p>Kwestię klasyfikowania zagrożenia osuwiskowego rozstrzygnięto w ustawie. Brak jest prawnej możliwości odstąpienia od tego rozwiązania.</p> <p>Po ponownej analizie przyjęto rozwiązanie, zgodnie z którym dotychczasowe przesłanki zaliczenia do I stopnia zagrożenia osuwiskowego zostaną pominięte, przesłanki zaliczenia do II stopnia zagrożenia osuwiskowego staną się przesłankami zaliczenia do I stopnia zagrożenia osuwiskowego, a przesłanką zaliczenia do II stopnia zagrożenia osuwiskowego będzie spełnienie przesłanek zaliczenia do I stopnia, a jednocześnie zaistnienie zjawiska osuwiskowego. Ponadto jedną z podstaw zaliczenia będzie opinia służby geologicznej przedsiębiorcy, stwierdzająca zaistnienie przesłanek zaliczenia do I stopnia zagrożenia osuwiskowego (będących też kompleksem przesłanek zaliczenia do II stopnia tego zagrożenia).</p>
14.	§ 31–36	Polski Związek Producentów Kruszyw	<p>§ 31–36 właściwie ustalają i opisują zagrożenia w odkrywkowych zakładach górniczych. Właściwie też rozróżniają dwa stopnie dla zagrożenia wodnego oraz zagrożenia osuwiskami. Dopiero monitorowanie zastosowania przepisu pozwoli ewentualnie rozszerzyć ilość stopni i uzupełnić je o wynikające z monitorowania doświadczenia.</p>	—
15.	§ 35	Stowarzyszenie Kopalń Odkrywkowych	<p>§ 35 ust. 1 proponujemy nadać nową treść w brzmieniu: „1. W odkrywkowych zakładach górniczych stwierdza się zagrożenie osuwi-</p>	<p>Propozycja częściowo uwzględniona</p> <p>Po ponownej analizie przyjęto rozwiązanie, zgod-</p>

		<p>skowego złóż lub ich części, wyrobiska, lub zwałowiska.”</p> <p>§ 35 ust. 2 proponujemy wykreślić w całości.</p> <p>§ 35 w ust. 3 proponujemy nadać nowe brzmienie:</p> <p>„3. Wystąpienie zagrożenia osuwiskowego złóż lub ich części, wyrobiska, lub zwałowiska stwierdza się <u>na podstawie opinii sporządzonej przez służbę geologiczną przedsiębiorcy</u>, jeżeli w skarpie lub zboczu istnieją:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) warstwy nachylone w stronę wyrobiska, a spękania umożliwiające odspajanie się większych mas skalnych są ułożone równoległe do skarpy, lub 2) przewarstwienia skał o różnych parametrach wytrzymałościowych i właściwościach geomechanicznych, przewarstwienia skał wodonośnych lub powierzchni podzielności ławicowej, lub 3) strefy wietrzeniowe lub strefy zmian hydrotermalnych. w szczególności żyły kruchych minerałów, zailenia, serytyzacja, lub chlorytyzacja, lub 4) uskoki, brekcje tektoniczne lub spękania ciosowe, lub 5) strefy drgań; spowodowanych ruchem pojazdów. wstrząsy wywołane robotami strzałowymi lub ruchem maszyn lub urządzeń, mogące wpływać na możliwość utraty stateczności skarp lub zboczy, lub 6) inne czynniki mogące powodować utratę stateczności skarp lub zboczy w stopniu stwarzającym niebezpieczeństwo dla pracowników lub ruchu zakładu górniczego.” <p>Uzasadnienie:</p> <p>Przywołana wyżej regulacja w proponowanym (zmodyfikowanym) brzmieniu wydaje się eliminować możliwość zbyt daleko idącej interpretacji przepisów, polegającej na dopuszczalności uznania wystąpienia zagrożenia w każdym przypadku, gdy wystąpią przewarstwienia skał, o których mowa w pkt 2. Przewarstwienia takie występują w znakomitej większości złóż, jednakże z uwagi na znikomą miąższość – lub inne właściwości – nie rodzą zwiększonego zagrożenia wystąpienia osuwiska, spływu. spełzania do wyrobiska itp.</p> <p>Ponieważ dotychczasowe brzmienie projektu nie pozwala na precyzyjne ujęcie tematyki przewarstwień, nasza propozycja warunkuje uznanie wystąpienia zagrożenia od opinii służb geologicznych przedsiębiorcy. Opinia taka bazowałaby na warunkach lokalnych panujących w wyrobisku lub jego sąsiedztwie. Zbyt szeroka bowiem wykładnia komentowanej regulacji prowadziłaby do sytuacji podobnej do opisanej powyżej przy okazji zagrożenia wodnego – tj. że każdy zakład górniczy byłby obowiązany do sporządzenia dodatkowej dokumentacji określonej w § 36, bowiem naruszenie stanu równowagi w górotworze powodujące możliwość przemieszczenia się mas skalnych budujących skarpe lub zbocze występuje permanentnie w zakładach górniczych eksploatujących kopaliny sypkie. Brak dookreślenia pojęcia „stwarzających niebezpieczeństwo dla pracowników lub ruchu zakładu górniczego” wzmacnia tylko obawy o możliwość zaistnienia wielu spornych sytuacji na tym tle.</p>	<p>nie z którym dotychczasowe przesłanki zaliczenia do I stopnia zagrożenia osuwiskowego zostaną pominięte, przesłanki zaliczenia do II stopnia zagrożenia osuwiskowego staną się przesłankami zaliczenia do I stopnia zagrożenia osuwiskowego, a przesłanką zaliczenia do II stopnia zagrożenia osuwiskowego będzie spełnienie przesłanek zaliczenia do I stopnia, a jednocześnie zaistnienie zjawiska osuwiskowego. Ponadto jedną z podstaw zaliczenia będzie opinia służby geologicznej przedsiębiorcy, stwierdzająca zaistnienie przesłanek zaliczenia do I stopnia zagrożenia osuwiskowego (będących też kompleksem przesłanek zaliczenia do II stopnia tego zagrożenia).</p>
--	--	---	--

16.	§ 38 ust. 2	Forum Przemysłu Wydobywczego (Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A.)	W § 38 ust. 2 podano jednostkę Mpa, powinno być MPa.	Propozycja uwzględniona
17.	§ 39	Forum Przemysłu Wydobywczego (Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A.)	W § 39 w treści odwołano się do § 37 ust. 1, którego nie ma powinno być odwołanie do § 38 ust. 1.	Propozycja uwzględniona
18.	§ 42 pkt 1	Forum Przemysłu Wydobywczego (Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A.)	<p>W § 42 proponujemy zmianę zapisu: „§ 42. Podczas ustalania kategorii zagrożenia siarkowodorowego: 1) dla otworów przyjmuje się największą możliwą wydajność wypływu siarkowodoru wydobywającego się przez ostatnią kolumnę rur okładzinowych podczas erupcji otwartej, przy przeciwcisnieniu na wylocie otworu równemu, ciśnieniu atmosferycznemu. Dla odwiertów, z których eksploatuje się płyn złożowy przez rury wydobywcze przyjmuje się największą możliwą wydajność wypływu siarkowodoru wydobywającego się przez zestaw wydobywczy, przy przeciwcisnieniu na wylocie otworu równemu, ciśnieniu atmosferycznemu.”</p> <p>Uzasadnienie: W rozporządzeniu Ministra Gospodarki w sprawie prowadzenia ruchu zakładów górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi zapisano: § 200 [chodzi o § 202 – WUG] ust. 2 - w I i II kategorii zagrożenia siarkowodorowego odwierty wyposaża się we wglębny zawór bezpieczeństwa.</p> <p>W związku z powyższym:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kwalifikacja odwiertu do kategorii zagrożenia siarkowodorowego następuje w oparciu o wypływ rurami okładzinowymi. Jeżeli jest to I lub II kategoria, to wg Rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie prowadzenia ruchu zakładów górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi § 200 [chodzi o § 202 – WUG] ust. 2 montuje się zawór bezpieczeństwa na rurach wydobywczych, – Zatem brak jest spójności pomiędzy zapisami, gdyż przewidujemy wypływ rurami okładzinowymi a fizycznie zabezpieczamy się przed wypływem rurami wydobywczymi, – Jeżeli przewidujemy wypływ rurami okładzinowymi, to konsekwentnie należałoby zawór montować na rurach okładzinowych – co jest technicznie niewykonalne, – Jeżeli przewidujemy wypływ rurami okładzinowymi, ponieważ obawiamy się erupcji tymi rurami, np. w sytuacji, gdy paker zostanie zniszczony, to zamontowanie zaworu na rurach wydobywczych nie zabezpieczy odwiertu przed niekontrolowanym wypływem. 	<p>Propozycja nieuwzględniona</p> <p>Brak jest spójności propozycji z § 200 ust. 3 obowiązującego rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy, prowadzenia ruchu oraz specjalistycznego zabezpieczenia przeciwpożarowego w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi, który dotyczy przypadków nieokreślonych w § 200 ust. 2 tego rozporządzenia, w tym występowania III lub IV kategorii zagrożenia siarkowodorowego.</p> <p>W projekcie rozporządzenia Ministra Gospodarki w sprawie prowadzenia ruchu zakładów górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi (które zostanie wydane na podstawie art. 120 ust. 1 nowej ustawy) utrzymano zasady wyrażone w aktualnie obowiązującym § 200 rozporządzenia Ministra Gospodarki.</p>